

МД 17

Методолошки документ

ISSN 1840-1090

Статистика пољопривреде **СТАТИСТИКА АКВАКУЛТУРЕ**

Босна и Херцеговина

**Агенција за статистику
Босне и Херцеговине**

**Федерални завод за статистику
Федерације
Босне и Херцеговине**

**Република Српска
Републички завод за статистику**

Сарајево, фебруар 2012.

Издаје: Агенција за статистику Босне и Херцеговине,
Зелених беретки 26, 71000 Сарајево,
Босна и Херцеговина
Телефон: +387 33 22 06 26; **Телефакс:** +387 33 22 06 22
Електронска пошта: bhas@bhas.ba; **Интернет страница:** www.bhas.ba

Одговара: Зденко Милиновић, директор

**Методологију
припремили:**

Радна група за статистику пољопривреде

Фуад Бахтановић, Фахрудин Суботић - Агенција за статистику БиХ
Фехрија Мехић, Дамир Омановић - Федерални завод за
статистику
Лазо Шегрт, Данијела Савановић - Републички завод за
статистику РС

Лектура: Амра Капетановић

Дизајн и прелом: Лејла Ракић-Бекић

Молимо кориснике Публикације да приликом употребе података обавезно наведу извор

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ.....	3
ПРАВНИ ОСНОВ.....	5
МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ	5
Циљ и садржај истраживања	5
Јединице посматрања.....	5
Обухват истраживања.....	5
Метод и вријеме прикупљања података	5
Обавеза заштите индивидуалних података	6
ДЕФИНИЦИЈЕ И ОБЈАШЊЕЊА.....	7
Основни појмови.....	7
Ниво репрезентативности података	8
Усаглашеност са међународним препорукама и стандардима	8
ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА	9
Органи за спровођење истраживања.....	9
Обрада и публикување података.....	9
Обрасци	9
ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА	9

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи од стране ентитетских статистичких завода: Федерални завод за статистику и Завод за статистику Републике Српске на основу Закона о статистици у Федерацији БиХ („Службене новине Ф БиХ, број 63/03 и 9/09) и Закона о статистици РС („Службени гласник РС“, број 85/03). Компилација, агрегирање и међународно извјештавање за ниво БиХ је у надлежности Агенције за статистику БиХ у складу са Законом о статистици Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, број 26/04 и 42/04).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај истраживања

Годишњи извјештај о аквакултури треба да обезбједи податке о риби и мекушцима за исхрану, млађи рибе и производњи рибљих јаја, структури објеката у аквакултури, структури запослених и обиму њиховог рада израженог у радним часовима, утрошку хране, ђубрива, енергије и горива, као и усклађивање у области статистике аквакултуре са стандардима и препорукама ЕУ (Regulation No. 762/2008/EC).

Јединице посматрања

1. Сва правна лица која су у Административном регистру пословних субјеката ентитетских статистичких завода према класификацији дјелатности БиХ разврстана у дјелатност дефинисану у подручју А – Пољопривреда (дио рибарство);
2. Правна лица која нису разврстана у пољопривредну дјелатност (дио рибарство), али имају јединице које обављају послове у аквакултури;
3. Обртници који се баве аквакултуром, регистровани у статистичким и административним изворима података.

Извјештајне јединице овог истраживања су сва предузећа/обртници који производе рибу и мекушце за исхрану, рибљу млађ и јаја у мору или слатким водама у рибњацима, у кавезима, ограђеним просторима и спремиштима или другом техником узгоја на подручју Босне и Херцеговине (Федерације БиХ, РС и Брчко дистрикта БиХ).

Обухват истраживања

Истраживањем су обухваћена сва предузећа/обртници који производе рибу и мекушце за исхрану, рибљу млађ и јаја у мору или слатким водама у рибњацима, у кавезима, ограђеним просторима и спремиштима или другом техником узгоја на подручју Босне и Херцеговине.

Метод и вријеме прикупљања података

Истраживање се спроводи извјештајном методом и обухвата сва предузећа/обртнике који производе рибу и мекушце за исхрану, рибљу млађ и јаја у мору или слатким водама у

рибњацима, у кавезима, ограђеним просторима и спремиштима или другом техником узгоја.

Податке о аквакултури извјештајне јединице дају путем обрасца AQ-1, на основу књиговодствених и финансијских података.

Периодика истраживања је годишња. Извјештајна јединица је дужна да достави податке Федералном заводу за статистику и Заводу за статистику RS до 01. априла текуће године за референтни период (претходна година).

Ентитетски заводи за статистику су дужни доставити податке Агенцији за статистику БиХ до 30. априла за претходну годину.

Обавеза заштите индивидуалних података

Подаци који се дају у овом истраживању користе се искључиво у статистичке сврхе и неће се објављивати као појединачни. Заштита индивидуалних података је регулисана Законом о статистици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 26/04 и 42/04), Законом о статистици у Федерацији БиХ („Службене новине Ф БиХ, број 63/03 и 9/09), Законом о статистици РС („Службени гласник РС", број 85/03) и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ" број: 49/06).

ДЕФИНИЦИЈЕ И ОБЈАШЊЕЊА

Основни појмови

Доле наведене дефиниције су у складу са ЕУ Регулацивом No. 762/2008/ЕС.

Аквакултура: представља узгој и култивацију водених организама кориштењем техника намијењених повећању производње тих организама изнад могућности природног окружења. Организми су власништво правног субјекта током култивације укључујући и улагања.

Производња: значи излаз из аквакултуре при првој продаји, укључујући производњу из мријестилишта и узгајалишта која је за продају.

1. Код узгоја рибе и мекушаца за исхрану у „**производњу**“ се не убрајају количине рибе и мекушаца који су остали у узгајалишту, односно преносе се у наредну производну годину.
2. Код узгоја рибље млађи у „**производњу**“ се не убрајају количине рибље млађи која је остала у узгајалишту, односно преноси се у наредну производну годину без обзира на намјену (продаја или тов).
3. Код производње рибљих јаја у „**производњу**“ се не убрајају количине рибљих јаја која су остала у узгајалишту, односно преноси се у наредну производну годину без обзира на намјену (продаја или даљи узгој).

Слатка вода: означава воду која има константно занемариву сланост.

Слана вода: означава воду гдје је сланост мјерљива. Ово се може односити на воду гдје је сланост константно висока (морска вода) или гдје је сланост мјерљива, али не на константно високом нивоу (језерска вода). Сланост може бити предмет периодичних измјена с обзиром на прилив слатке или морске воде.

Врсте: значе врсте водених организама идентификоване помоћу међународног 3-алфа кода дефинисаног од стране FAO (ASFIS листа врста за сврху статистике рибарства).

Рибњаци: значе релативно плитка и мала тијела са мирном водом или ниском стопом измјене воде, најчешће умјетно направљене, али се такођер примијењују на природне базене, горска језерца или мала језера. Рибњаци су уређени простори (земљани или бетонски у облику базена) на пољопривредном или другом земљишту или риболовној води намијењени за гајење и производњу риба и мекушаца, рибље млађи и рибљих јаја (икре). У „**рибњаке**“ по овој методологији се убрајају и објекти за: матичњаке, растилишта, младичњаке, товилишта и зимовнике.

Мријестилишта и узгајалишта: означава мјеста за умјетни узгој, мријест и расплод у раним фазама водених организама. За статистичке сврхе, мријестилишта су ограничена на производњу оплођених јаја. У првим фазама млађи водени организми се сматрају производима узгајалишта.

Ограђени простори и спремишта: значе подручја ограђена жицом, мрежом и другим препрекама, омогућавајући неконтролисани проток воде јер се налазе на природним воденим површинама.

Чине прелазну форму између рибњака и кавеза (примитивни систем узгоја) и затворени дијелови ових простора су потпуно испуњени водом између дна и површине. Генерално, ограђени простори и спремишта обухватају велику количину воде.

Кавез: значи отворену или наткривену структуру направљену од мреже или било којег материјала који дозвољава природан проток воде. Ове структуре могу плутати, лебдјети или бити фиксиране за површину, али и даље допуштајући проток воде до дна.

Друга храна: је сва она храна која није поменута у Табели о утрошку хране у обрасцу за статистику аквакултуре (AQ-1) и односи се на храну која није у брикетима: рибље брашно, месно-коштано брашно, кукурузно брашно, пшенично крмно брашно, сојина сачма, сунцокретова сачма, рибље уље, пивски квасац и остала небрикетирани храна, као и минерално-витамински и остали додаци у исхрани риба.

Количина: значи за рибе, ракове и мекушце и остале водене организме, живу тежину еквивалентну производу. За мекушце, жива тежина укључује тежину љуске.

Јединица вриједности: значи укупна вриједност производње у КМ (без ПДВ-а) подјељена по укупном обиму производње.

Ниво репрезентативности података

Подаци су репрезентативни за ниво Босне и Херцеговине, Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко дистрикта БиХ.

Усаглашеност са међународним препорукама и стандардима

Ово истраживање је у складу са поменутом регулативом EU Regulation No. 762/2008/EC.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу истраживања из подручја аквакултуре учествују: Агенција за статистику Босне и Херцеговине, Федерални завод за статистику Босне и Херцеговине и Републички завод за статистику Републике Српске.

Агенција за статистику Босне и Херцеговине, у сарадњи са ентитетским заводима за статистику, утврђује методолошке основе, дизајнира обрасце и упутства за њихово попуњавање, води рачуна о ефикасном спровођењу истраживања, контролише и обрађује податке и припрема резултате истраживања за ниво Босне и Херцеговине.

Прикупљање података, контрола, обрада и публиковање података за ниво ентитета је у надлежности ентитетских завода за статистику.

Обрада и публиковање података

Послије контроле обухвата извјештајних јединица, контроле тачности и потпуности података, шифрирања података, преношења на електронске медије, спровођења рачунске и логичке контроле, подаци се обрађују за ниво ентитета и прослијеђују Агенцији за статистику Босне и Херцеговине. Резултати обраде Годишњег истраживања о аквакултури објављују се у редовним публикацијама.

Обрасци

При спровођењу годишњег истраживања о аквакултури, од стране ентитетских статистичких институција, користи се образац: „Годишњи извјештај о аквакултури (AQ - 1)“;

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

За сваки објект у којем се обавља производња аквакултуре (производња рибе и мекушаца за исхрану, рибље млађи и јаја) у извјештајној години попуњава се посебан образац AQ - 1.

Ово се односи на све објекте без обзира на технику узгајања (рибњаци, ограђени простори и спремишта, кавези и друге технике).

Подаци које садржи упитник AQ-1 се односе на производњу конзумне рибе и мекушаца, на производњу рибље млађи и јаја, на структуру објекта у аквакултури, на количину утрошене хране, ђубрива, енергије и горива као и на полну структуру запослених лица и обим радних часова у аквакултури.